

ปัญหาคาบสมุทรเกาหลี: จากจุดเริ่มต้นถึงความหวังที่รออยู่

ยอดชาย วิถีพานิช

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

นับเป็นเวลายาวนานที่เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เผชิญสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีมาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพิจารณาถึงความหมายของคำว่า “ความขัดแย้ง” นั้น อาจหมายรวมถึง ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นมิตร ตรงกันข้าม ไม่ลงรอยกันหรือความไม่สอดคล้องกัน ลักษณะของความไม่ลงรอยกันหรือไม่สอดคล้องกันนี้จะเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็น เช่น เป้าหมาย ความคิด ทศนคติ ความรู้สึก ค่านิยม เป็นต้น สำหรับชนวนเหตุของความแตกแยกในประเทศบ้านพี่เมืองน้องนี้ กล่าวคือ ในสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังจากญี่ปุ่นโจมตีสหรัฐอเมริกา ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 และโจมตีตอบโต้ญี่ปุ่นกลับคืน เป็นเหตุให้ญี่ปุ่นต้องพ่ายแพ้สงครามในที่สุด ญี่ปุ่นต้องทำการปลดอาวุธและเกาหลีที่ญี่ปุ่นยึดครองอยู่นั้น ทำให้ญี่ปุ่นไม่สามารถยึดครองได้ต่อไป อย่างไรก็ตามพื้นที่ประเทศเกาหลีกลับเป็นที่ต้องการในการจัดการของนานาชาติ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต อังกฤษ และจีน เป็นต้น และในที่สุดสหรัฐอเมริกาได้เข้าดูแลทางตอนใต้ของเกาหลี ส่วนสหภาพโซเวียตปกครองด้านเหนือของเกาหลี

สหภาพโซเวียตต้องการให้เกาหลีปกครองประเทศด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ ส่วนสหรัฐอเมริกาต้องการให้เกาหลีปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และด้วยความแตกต่างนี้เองทำให้ตกลงกันไม่ได้ เพราะต่างฝ่ายต่างควบคุมประเทศเกาหลีซึ่งแบ่งแยกดินแดนกันโดยใช้เส้นขนานที่ 38 องศาเป็นเส้นแบ่ง (เส้นแบ่งประเทศในปัจจุบัน) ด้วยเหตุที่สหรัฐอเมริกาไม่เห็นด้วยกับระบอบคอมมิวนิสต์ จึงต้องการที่จะยกเลิกระบอบนี้ให้ได้ จึงยังควบคุมประเทศเกาหลีทางใต้อยู่เพื่อต่อต้านระบอบคอมมิวนิสต์ และยังไม่สามารถทำให้สหภาพโซเวียตออกไปจากเกาหลีทางเหนือได้ ทางสหรัฐอเมริกาจึงส่งเรื่องเพื่อให้สหประชาชาติรับรองความเป็นประเทศของเกาหลีใต้เพียงส่วนเดียว ทำให้มีการแยกออกเป็น 2 ประเทศ คือ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การแยกประเทศเกาหลีนั้นสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก

การปะทุของสงครามเกาหลี

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2493 กองทัพเกาหลีเหนือเคลื่อนผ่านเส้นขนานที่ 38 มายังเกาหลีใต้ ดินแดนเกาหลีต้องประสบกับภาวะสงครามครั้งยิ่งใหญ่ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง สงครามครั้งนี้เรียกกันว่า “สงครามเกาหลี” เป็นสงครามที่ดำเนินต่อเนื่องเป็นระยะเวลาจนถึง 4 ปี ประธานาธิบดีแฮร์รี เอส ทรูแมน ของสหรัฐอเมริกาในขณะนั้น ได้เดินทางไปยังสหประชาชาติเพื่อขอคำอนุมัติในการนำกำลังสหประชาชาติเข้าทำการยุติสงครามและเพื่อให้เกาหลีเหนือถอนกำลังไปที่เส้นขนานที่ 38 รวมถึงจัดตั้งคณะกรรมการสหประชาชาติเพื่อเฝ้าดูสถานการณ์และให้ระงับการช่วยเหลือรัฐบาลเกาหลีเหนือ

ซึ่งเรื่องดังกล่าวประธานาธิบดีแฮร์รี เอส ทรูแมน ได้กระทำไปโดยไม่ได้มีการเสนอเรื่องต่อที่ประชุมสภาของสหรัฐอเมริกาเพื่อพิจารณาก่อน แต่ทั้งนี้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก็ได้ผ่านมติดังกล่าวอย่างเป็นทางการช่วยเหลือเกาหลีใต้ ดังนั้น สหรัฐอเมริกาจึงได้ส่งกำลังทหารและส่งกำลังบำรุงจากชาติสมาชิก คือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ ฝรั่งเศส แอฟริกาใต้ ตุรกี ไทย กรีซ เนเธอร์แลนด์ เอธิโอเปีย โคลัมเบีย ฟิลิปปินส์ เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก เข้าร่วม และเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2496 ทั้ง 2 ฝ่ายต่างหยุดยิงกัน ซึ่งแนวรบนั้นอยู่ที่ประมาณเส้นขนานที่ 38 ดังนั้น เขตปลอดทหารจึงถูกกำหนดขึ้นที่บริเวณนั้น และต่อมาเกาหลีเหนือและสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในสนธิสัญญาสงบศึกกัน (มโนญญา ภู่แก้ว, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 1 สองประเทศแบ่งแยกดินแดนกันโดยใช้เส้นขนานที่ 38 องศาเป็นเส้นแบ่ง (ตามรูป)

ที่มา: <https://sites.google.com/site/insidecoldwar/5/2>

ปัญหาในคาบสมุทรเกาหลีได้เริ่มก่อตัวขึ้นอีกครั้งใน พ.ศ. 2536 หลังจากเกาหลีเหนือไม่ยอมให้สำนักงานปรมาณูสากล (IAEA) เข้าตรวจสอบโรงงานที่สงสัยว่ามีนิวเคลียร์ และประกาศถอนตัวออกจากสนธิสัญญาห้ามแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ และยังคงเดินหน้าทดลองยิงขีปนาวุธอย่างโจ่งแจ้ง ทำให้สหประชาชาติประกาศคว่ำบาตรต่อเกาหลีเหนือ ด้วยการหยุดให้ความช่วยเหลือทางด้านอาหาร รวมไปถึงการติดต่อด้านการเงินระหว่างประเทศ จนท้ายที่สุดรัฐบาลจีนซึ่งเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดที่สุดของเกาหลีเหนือได้ชักจูงเกาหลีเหนือให้เข้าร่วมเจรจาเพื่อยุติโครงการนิวเคลียร์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้เป็นไปได้ด้วยดีใน พ.ศ. 2549

ในเวลาต่อมาความตึงเครียดระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้กลับมาทวีความรุนแรงขึ้นอีกครั้งเมื่อเกาหลีเหนือได้ทำการทดสอบการยิงขีปนาวุธและการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สหประชาชาติได้ออกมาคว่ำบาตรเกาหลีเหนือ ในขณะที่การร่วมซ้อมรบบริเวณชายแดนเกาหลีเหนือ-ใต้ระหว่างสหรัฐอเมริกาและเกาหลีใต้ได้จุดชนวนความโกรธแค้นให้กับเกาหลีเหนือเพิ่มมากขึ้น จนเกาหลีเหนือ

ได้ประกาศเข้าสู่ภาวะสงครามกับเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณว่าสงครามจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ก็ได้ นอกจากนี้ยังได้เพิ่มมาตรการตอบโต้มากขึ้นด้วยการห้ามชาวเกาหลีใต้ข้ามพรมแดนไปทำงานในเขตอุตสาหกรรมแกซองในเกาหลีเหนือ ในขณะที่ทางฝั่งสหรัฐอเมริกาเองก็ได้มีการส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดที่มีเทคโนโลยีหลบหลีกเรดาร์ รวมถึงเครื่องบินขับไล่ F 22 เข้าไปร่วมซ้อมรบกับเกาหลีใต้ และส่งเรือรบ 2 ลำเข้าไปประจำการในน่านน้ำนอกชายฝั่งเกาหลีใต้ด้วย ส่งผลให้เกาหลีเหนือได้ดำเนินการประกาศอนุมัติให้หน่วยงานทหารสามารถตอบโต้สหรัฐอเมริกาและสามารถใช้อาวุธนิวเคลียร์โจมตีสหรัฐอเมริกาได้ ซึ่งยิ่งเพิ่มความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีขึ้นไปอีก

อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ต่างก็ประเมินว่าสถานการณ์ดังกล่าวน่าจะเป็นเพียงการข่มขู่เท่านั้น เนื่องจากกำลังทหารของเกาหลีเหนือถึงแม้จะมีกองทัพกว่าล้านคน แต่อาวุธยุทธโศภรณ์ก็ไม่มีทันสมัยพอที่จะสู้รบกับสหรัฐอเมริกาได้ ประกอบกับปัญหาในเกาหลีเหนือก็มีมากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจที่ย่ำแย่และวัตถุดิบ รวมถึงอาหารที่ขาดแคลน และยังคงพึ่งพาทางการค้ากับต่างประเทศทั้งหมดนี้เป็นแรงกดดันต่อรัฐบาลเกาหลีเหนือมาโดยตลอด (ธนาพล อิทธิธิริภัก, 2556)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งของทั้งสองประเทศมีมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง แม้กระทั่งใน พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมามองเห็นความบาดหมางที่เริ่มมีมากขึ้นอีกครั้ง จากกรณีที่เกาหลีเหนือมีการซ้อมยิงขีปนาวุธอย่างต่อเนื่อง จนหลายคนอดคิดไม่ได้ว่าอาจเป็นชนวนให้เกิดสงครามขึ้นอย่างแน่นอน แต่ปรากฏว่าได้เกิดบรรยากาศที่คลี่คลายลงใน พ.ศ. 2561 คือ มีการนัดเจรจาระหว่างนายคิม จง อุน ผู้นำเกาหลีเหนือกับนายมุน แช-อิน ผู้นำเกาหลีใต้ เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการยุติสงครามเกาหลีอย่างถาวร รวมถึงนายคิม จง อุน ยังนัดพบปะครั้งประวัติศาสตร์กับนายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เพื่อพูดคุยคลี่คลายสถานการณ์อันตึงเครียดต่าง ๆ ต่อไปอีกด้วย

เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2561 นายคิม จง อุน ประธานาธิบดีเกาหลีเหนือ และนายมุน แช-อิน ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ ได้จับมือกันบริเวณจุดแบ่งเขตแดนของทั้ง 2 ประเทศ โดยนายมุน แช-อิน ได้พูดกับ นายคิม จง อุน ว่า “I'm happy to meet you” หรือ “ผมมีความสุขที่ได้พบคุณ” จากนั้นยื่นมือออกไปจับทักทาย รวมทั้งประคองนายคิม จง อุน ระหว่างเดินข้ามแนวคอนกรีตกั้นพรมแดน และนับว่าเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้นำเกาหลีเหนือคนแรกที่เหยียบแผ่นดินเกาหลีใต้ นับตั้งแต่สงครามเกาหลีสิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2496 ต่อมานายมุน แช-อิน และ นายคิม จง อุน เดินทางไปยังเรือนสันติภาพที่หมู่บ้านปันมุนจอม ซึ่งนายคิม จง อุน ได้เขียนข้อความในสมุดเยี่ยมว่า “A new History begin now at the starting point of history and era of peace” หรือ “ประวัติศาสตร์ใหม่เริ่มต้นแล้วนับจากนี้ ณ จุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์ของยุคสมัยแห่งสันติภาพ”

สำหรับการหารือรอบแรก ฝ่ายเกาหลีเหนือนำโดยนายคิม จง อุน น.ส.คิม โย จอง และพลเอกคิม ยอง ซอล รองประธานคณะกรรมการกลางพรรคแรงงานเกาหลีเหนือ ผู้ดูแลกิจการความสัมพันธ์ระหว่างสองชาติเกาหลี ส่วนฝ่ายเกาหลีใต้มีนายมุน แช-อิน นายชู ฮุน ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และนายอิม จอง-ชอก ประธานคณะเจ้าหน้าที่รัฐบาล โดยนายคิม จง อุน ได้กล่าวกับผู้ร่วมหารือว่า ตนมาที่นี่เพื่อส่งสัญญาณการเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ใหม่ เกาหลีเหนือพร้อมแล้วที่จะพูดคุยอย่างตรงไปตรงมา จริงจัง

ข้อสัจธรรม และสองชาติเกาหลีต้องไม่ซ้ำรอยอดีตจากการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ แม้ว่านายคิม จง อุน จะไม่ได้กล่าวโดยตรงถึงการยุติโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และซีปนาวุธ แต่นายมุน แช-อิน ก็ตอบรับด้วยความพอใจ และระบุว่าตนกับนายคิม จง อุน จะสามารถบรรลุข้อตกลงที่ชัดเจนเพื่อเป็นของขวัญให้กับประชาชนชาวเกาหลี (นาที่ประวัติศาสตร์ “คิม จอง อึน” เหยียบแผ่นดินเกาหลีใต้ครั้งแรก! หวังบรรลุข้อตกลงสันติภาพ, 2561)

ภาพที่ 2 ผู้นำเกาหลีเหนือและผู้นำเกาหลีใต้จับมือกันบริเวณจุดแบ่งเขตแดนของทั้ง 2 ประเทศ
ที่มา: https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_1014689

ภายหลังการประชุมตลอดทั้งวันและการพูดคุยเป็นการส่วนตัวประมาณ 30 นาที ระหว่างนายคิม จง อุน กับนายมุน แช-อิน นั้น ได้มีการเผยแพร่เอกสาร “ปฏิญญาปันมุนจอม” หรือมีชื่อเต็มว่า “ปฏิญญาปันมุนจอมเพื่อสันติภาพ ความรุ่งเรือง และการรวมชาติบนคาบสมุทรเกาหลี” (Panmunjom Declaration for Peace, Prosperity and Unification on the Korean Peninsula) ระบุว่า ผู้นำสองเกาหลีได้ประกาศต่อหน้าคนเกาหลี 80 ล้านคน และคนทั้งโลกว่าจะไม่มีสงครามบนคาบสมุทรเกาหลีอีกต่อไป ดังนั้น ยุคใหม่แห่งสันติภาพจึงเริ่มขึ้นแล้ว

สำหรับปฏิญญาปันมุนจ้อมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จะสานสัมพันธ์ทางสายเลือดของประชาชนเกาหลีอีกครั้ง และนำไปสู่อนาคตแห่งความรุ่งเรืองร่วมกันและการรวมชาติของเกาหลี โดยเอื้ออำนวยให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองเกาหลีไปสู่ความก้าวหน้า
2. เกาหลีใต้และเกาหลีเหนือจะพยายามร่วมกันเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางการทหารที่รุนแรงลงและขจัดภัยอันตรายจากสงครามบนคาบสมุทรเกาหลีอย่างจริงจัง

3. เกาหลีใต้และเกาหลีเหนือจะร่วมมือสร้างสังคมที่มีสันติภาพอย่างมั่นคงและถาวร โดยนำไปสู่การพักรบในสถานะไม่ปกติในปัจจุบัน และสร้างสังคมแห่งสันติภาพที่แข็งแกร่งบนคาบสมุทรเกาหลี อันเป็นภารกิจครั้งประวัติศาสตร์ที่จะต้องไม่ล่าช้าอีกต่อไป (นาทีประวัติศาสตร์-จับมือข้ามพรมแดน คิม-มุน สร้างสันติภาพยุติสงครามชาติเกาหลี, 2561)

ภาพที่ 3 นายมุน แช-อิน ผู้นำเกาหลีใต้ จับมือนายคิม จง อุน ผู้นำเกาหลีเหนือ เดินข้ามพรมแดน ถือเป็นผู้นำเกาหลีเหนือคนแรกที่เหยียบแผ่นดินฝั่งใต้ นับตั้งแต่แบ่งแยกประเทศ
ที่มา: https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_1014689

ปฏิกริยาต่อเหตุการณ์การพบปะของผู้นำเกาหลีทั้งสองประเทศ มีดังนี้
ศ.กิตติคุณ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชียตะวันออกเฉียงและศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งในคาบสมุทรเกาหลีมากกว่า 30 ปี ได้อธิบายไว้หลังจากเกาหลีเหนือประกาศยุติโครงการระเบิดนิวเคลียร์ว่า การพบกันในวันที่ 27 เมษายน ที่ผ่านมา เป็นการพบกันครั้งที่ 3 ระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและผู้นำเกาหลีใต้ แต่การพบกันคราวนี้ถือว่าน่าสนใจมาก เพราะปีที่แล้ว (พ.ศ. 2560) มีความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ 2 ครั้งก่อนในสมัยนายคิม จอง อิล จะเป็นการและทั่วโลกไม่ค่อยได้เห็นภาพเหมือนคราวนี้ ท่าทีของผู้นำสองชาติเมื่อวันที่ 27 เมษายน ทำให้เห็นว่าทั้งสองชาติต้องการปรองดองอย่างจริงจัง เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เคยมีความฝันที่จะรวมชาติมาตั้งแต่ พ.ศ. 2515 มีข้อตกลงว่าทั้งสองประเทศจะรวมกันโดยเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงของชาติมหาอำนาจ

โดยรวมกันเป็นหนึ่งอย่างสันติ ไม่คำนึงถึงความเชื่อและอุดมการณ์ แต่ในปัจจุบันอนาคตของการรวมประเทศ ยังคงอีกยาวนาน เพราะทั้งสองชาติมีสภาพเศรษฐกิจและสังคมไม่สอดคล้องกันแล้วหลังจากแยกกันมา ประมาณกว่า 65 ปี (อนาคตของสันติภาพคาบสมุทรเกาหลี, 2561)

ภาพที่ 4 บรรยากาศบนโต๊ะเจรจาระหว่างผู้นำของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ที่มา: https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_1014689

นายโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้นำสหรัฐอเมริกา ได้ออกแถลงการณ์ว่า หวังให้การหารือระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและผู้นำเกาหลีใต้จะสามารถบรรลุข้อตกลงที่นำไปสู่กระบวนการสันติภาพและความยั่งยืนของคาบสมุทรเกาหลีในอนาคต และกล่าววยกย่องประเทศจีนที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกาหลีเหนือซึ่งเป็นประเทศพันธมิตรเลือกใช้การหารือทางการทูตในการแก้วิกฤตความขัดแย้งเหนือคาบสมุทรเกาหลี และโปรดอย่าลืมการช่วยเหลืออันยิ่งใหญ่ของเพื่อนที่ดีของผม ท่านประธานาธิบดีสี จิ้นผิง หากไม่มีเขาก็คงต้องใช้กระบวนการที่ยาวนานและเข้มงวดมากขึ้น

กระทรวงการต่างประเทศจีนแถลงยกย่องและแสดงความยินดี ว่า “เราขอปรบมือให้ผู้นำเกาหลีทั้งสองประเทศในก้าวแห่งประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งขอชื่นชมกับการตัดสินใจทางการเมืองและความกล้าหาญ เราหวังและเฝ้ารอว่าพวกเขาจะใช้โอกาสนี้เพื่อเปิดเส้นทางของการเดินทางครั้งใหม่ในภูมิภาคซึ่งจะยืนยาวและมั่นคง เรายังเป็นบ้านพี่เมืองน้องหลังจากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ปลดปล่อยความขุ่นข้องหมองใจครั้งเก่าและยิ้มให้แกกันเมื่อพบเจอกันอีกครั้ง”

นายเยนส์ สโตลเทนเบิร์ก เลขาธิการองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (นาโต) กล่าวชื่นชมการหารือครั้งประวัติศาสตร์ระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและผู้นำเกาหลีใต้ แต่เตือนว่ายังมีความท้าทายอีกมากรออยู่ในอนาคต พร้อมย้ำว่าการหารือของนายมุน แช-อิน และ นายคิม จง อุน เกิดขึ้นได้เพราะผลลัพธ์

จากนโยบายกีดกันทางการเมือง การทูต และเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นก้าวแรกและเป็นก้าวสำคัญที่สร้างกำลังใจ แต่เราต้องตระหนักว่ายังมีงานหนักอีกมากรออยู่ข้างหน้า สิ่งที่สำคัญที่สุดในวันนี้คือยินดีกับความเป็นจริงที่พวกเขาได้พบปะกัน และถึงหนทางจะยาวไกลก่อนที่เราจะได้เห็นการแก้วิกฤตและปัญหาที่เกิดขึ้นในคาบสมุทรเกาหลีอย่างเต็มรูปแบบ แต่ผมคิดว่านี่เป็นก้าวแรกที่สำคัญมาก

พล.ท. วีรชน สุคนธปฏิภาค รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวโดยมีใจความสำคัญว่า ภาพการจับมือระหว่าง 2 ผู้นำเกาหลีถือเป็นภาพประวัติศาสตร์ ที่ผู้นำอาเซียนรวมทั้งนายกรัฐมนตรีของไทยอยากเห็นมานานแล้ว เพราะถือเป็นการหาทางออกร่วมกันอย่างสันติวิธี และที่ผ่านมอาเซียนได้สนับสนุนมาตลอด ดังนั้นการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการของผู้นำอาเซียนจะมีการแสดงความยินดีและความปรารถนาที่จะให้บรรยากาศแบบนี้มีไปอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นไปในทิศทางบวก เป็นประโยชน์ทั้งในภูมิภาคและเป็นประโยชน์ต่อโลก ด้วยบรรยากาศในคาบสมุทรเกาหลีที่ลดความตึงเครียดลงจะส่งผลถึงเสถียรภาพในภูมิภาค รวมทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนที่มีความใกล้ชิดกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงถือว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการพลิกโฉมหน้าของประวัติศาสตร์และยังเป็นการลดอุณหภูมิในภูมิภาคลง ส่งผลต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจอาเซียนโดยตรง อย่างไรก็ตาม หวังว่าการประชุมสุดยอดเกาหลีจะมีทิศทางที่ดีและส่งผลให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเกาหลีในภาพรวมได้มากยิ่งขึ้น ตามความตั้งใจว่าจะสร้างความเชื่อมโยงกับทุกประเทศและทุกภูมิภาค (นาที่ประวัติศาสตร์-จับมือข้ามพรมแดน คิม-มุน สร้างสันติภาพยุติสงครามชาติเกาหลี, 2561)

หลังจากมีแถลงการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้นำสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวชื่นชมการพบปะกันของผู้นำเกาหลีทั้งสองประเทศ ทำให้หลายฝ่ายมีความหวังว่าโอกาสที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเกาหลีเหนือจะมีความปรองดองกันมากขึ้น เพราะโดยพื้นฐานแล้วทั้งสองประเทศมีจุดยืนทางการเมืองที่ตรงข้ามกัน และต่างมองอีกฝ่ายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของกันและกัน โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา มักปฏิเสธที่จะข้องเกี่ยวกับเกาหลีเหนือมาเป็นเวลานาน แต่สภาพการณ์ดังที่กล่าวมานี้ล้วนเปลี่ยนแปลงไปแล้วอย่างสิ้นเชิง เมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ตอบรับข้อเสนอในเชิงสันติวิธีจากนายคิม จง อุน โดยบอกว่ายินดีที่จะเจรจากับผู้นำเกาหลีเหนือ และทั้งโลกก็หวังว่าการพบปะระหว่างสองผู้นำครั้งนี้ อาจเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าของประวัติศาสตร์ได้

เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ได้มีการพบปะหารือครั้งประวัติศาสตร์ ระหว่างนายคิม จง อุน ประธานาธิบดีเกาหลีเหนือกับนายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ณ โรงแรมคาเพลลา เกาะเซนโตซา ประเทศสิงคโปร์ เป็นการประชุมเจรจาเพื่อสร้างสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ก่อนลงนามแถลงการณ์ร่วมการประชุมสุดยอดสหรัฐอเมริกา-เกาหลีเหนือ ซึ่งถือเป็นการพบปะกันครั้งแรกของผู้นำทั้งสองประเทศ และผู้นำของทั้งสองประเทศได้ร่วมแถลงข่าวสั้น ๆ โดยนายโดนัลด์ ทรัมป์ กล่าวว่า รู้สึกดียิ่งและเป็นเกียรติ เชื่อว่าการเจรจาจะสำเร็จยอดเยี่ยมและความสัมพันธ์เราจะดีเยี่ยม ขณะที่นายคิม จง อุน เผยว่า กว่าจะมาถึงจุดนี้ไม่ง่าย เรื่องในอดีตและการตั้งแง่ต่อกันที่ผ่านมามีอุปสรรค แต่เราผ่านมันไปได้ถึงมาอยู่ที่นี่ในวันนี้

ภาพที่ 5 การจับมือของ 2 ผู้นำ สหรัฐอเมริกา-เกาหลีเหนือ เป็นการพบกันครั้งแรกก่อนเปิดเจรจา ณ ประเทศ สิงคโปร์
ที่มา: <https://www.thairath.co.th/content/1305439#cxrecss>

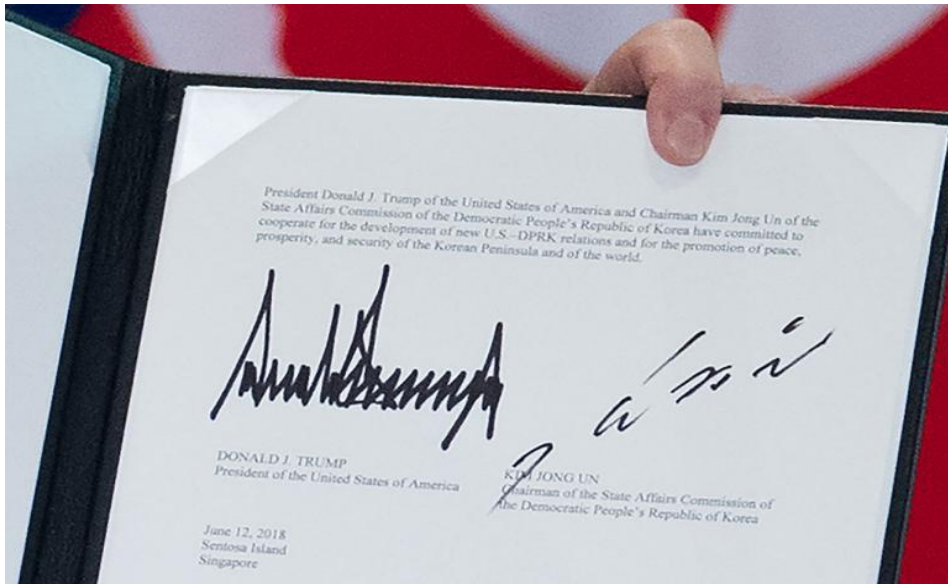
ทั้งนี้ นายคิม จง อุน และนายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ลงนามแถลงการณ์ร่วมการประชุมสุดยอด สหรัฐอเมริกา-เกาหลีเหนือ มีใจความว่า “ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และประธานาธิบดีคิม จง อุน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างครอบคลุม เจาะลึก และจริงใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ระหว่าง สหรัฐอเมริกา-เกาหลีเหนือ สร้างระบอบการปกครองอย่างสันติที่แข็งแกร่งและยั่งยืนในคาบสมุทรเกาหลี ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ยึดมั่นในการรับรองหลักประกันความมั่นคงแก่เกาหลีเหนือและประธานาธิบดีคิม จง อุน ยึดมั่นอย่างแน่วแน่ในหลักการทำให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดอาวุธนิวเคลียร์อย่างสิ้นเชิง

ด้วยความเชื่อมั่นในสิ่งเหล่านี้ ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และประธานาธิบดีคิม จง อุน ขอแถลงการณ์ร่วมว่า

1. สหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือจะสร้างความสัมพันธ์ใหม่ ตามความประสงค์ของประชาชน ทั้งสองประเทศ เพื่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรือง
2. สหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือจะใช้ความพยายามร่วมกันสร้างระบอบการปกครองอย่างสันติ ในคาบสมุทรเกาหลี
3. ยอมรับหลักการของปฏิญญาปันมุนจอม ในการประชุมสุดยอดผู้นำเกาหลีเหนือ-ใต้ วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2561 เกาหลีเหนือยึดมั่นที่จะทำงานเพื่อมุ่งไปสู่การปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี
4. สหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือยึดมั่นในการเก็บกู้ร่างของเชลยศึกและผู้สูญหายในสงครามเกาหลี รวมถึงสร้างของผู้เสียชีวิตกลับประเทศต้นทางทันทีที่ระบุอัตลักษณ์สำเร็จ

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และประธานาธิบดีคิม จง อุน รับรู้ว่าการประชุมสุดยอด สหรัฐอเมริกา-เกาหลีเหนือครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญในการก้าวพ้นความขัดแย้ง และความตึงเครียดอันยาวนานหลายทศวรรษระหว่างสองประเทศ ด้วยเหตุนี้ สหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือ

ยึดมั่นที่จะจัดการเจรจาต่อเนื่อง นำโดยนายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาและเจ้าหน้าที่ระดับสูงเกาหลีเหนือที่เกี่ยวข้อง โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการตามผลการเจรจาสถูดยอดครั้งนี้ ลงบันทึกวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2561 เกาะเซนโตซา ประเทศสิงคโปร์” ('ทรัมป์-คิม' เซ็นปรับลดนิวเคลียร์ เจริญราบรื่น!, 2561)

ภาพที่ 6 นายคิม จง อุน และนายโดนัลด์ ทรัมป์ ลงนามแถลงการณ์ร่วมการประชุมสุดยอดสหรัฐฯ-เกาหลีเหนือ
ที่มา: <https://www.thairath.co.th/content/1306257>

ภายหลังการพบปะกันระหว่าง 2 ผู้นำประเทศ ที่มีก็มีความคิดเห็นขัดแย้งกันมาโดยตลอด ได้มีความเคลื่อนไหวออกมาอย่างต่อเนื่องในนานาทรศนะของบุคคลต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

กระทรวงต่างประเทศจีนกล่าวชื่นชม พร้อมเรียกร้องให้มีการปลดอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ เพื่อลดความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี นายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น กล่าวว่า แถลงการณ์ร่วมของสองผู้นำเป็นก้าวแรกของการปลดอาวุธนิวเคลียร์ ขณะที่นายมุน แช-อิน ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ชื่นชมการตัดสินใจเข้าร่วมประชุมของนายคิม จง อุน โดยขอให้ร่วมกันเขียนประวัติศาสตร์บทใหม่ ด้าน พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เท่าที่ตนทราบในเบื้องต้น ก็เห็นว่ามีความคืบหน้าและการพูดคุยดังกล่าวเป็นไปได้ด้วยดี ถือเป็นแนวโน้มที่ดีต่อโลกถ้าเขาสามารถทำได้ตามที่ตกลงกัน ตนก็ขอแสดงความยินดีด้วย และขอให้กำลังใจกับผู้นำทั้ง 2 ประเทศ ส่วนนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า เป็นการหารือที่ทั้งสองฝ่ายจะพอใจ ขณะที่กระทรวงการต่างประเทศเตรียมทำที่ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นเท่าที่จะทำได้ เชื่อว่าท่าทีที่จะออกมาจะส่งผลดีต่อภูมิภาคเอเชียและทั่วโลก ('ทรัมป์-คิม' เซ็นปรับลดนิวเคลียร์ เจริญราบรื่น!, 2561)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การรวมสองประเทศเกาหลีเข้าไว้ด้วยกันไม่ใช่เรื่องที่จะเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะมีหลายปัจจัยทั้งเรื่องความแตกต่างของอุดมการณ์ทางการเมือง โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ วัฒนธรรมและความคิดเห็นของประชาชนของทั้ง 2 ประเทศอีกด้วย ดังนั้น รัฐบาลที่จะเข้ามารวมประเทศจึงต้องพิจารณาให้รอบด้าน และก็ต้องคำนึงต่อไปว่าเมื่อรวมประเทศแล้วจะไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงบนคาบสมุทรเกาหลีในช่วงนี้ถือเป็นเรื่องที่น่ายินดี แต่จากประวัติศาสตร์ของปัญหาตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา ประกอบกับความไม่แน่นอนของทั้งประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และประธานาธิบดีคิม จุง อุน ทำให้เรื่องที่น่ายินดีนี้ยังคงแฝงไปด้วยความแปลกใจของผู้เฝ้าสังเกตการณ์ ความเสี่ยงที่สถานการณ์จะกลับมาตึงเครียดเช่นเดิมนั้นยังมีอยู่มาก เราคงต้องติดตามการประชุมสุดยอดระหว่างประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และประธานาธิบดีคิม จุง อุน ที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคตว่า ผลลัพธ์จะออกมาเป็นประโยชน์ต่อความสงบบนคาบสมุทรเกาหลีมากน้อยเพียงใด

การรวมชาติของเกาหลีเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากสำหรับอนาคตของความมั่นคงในเอเชีย ก่อนหน้านี้คำถามที่นักวิชาการให้ความสนใจคือ ถ้าหากมีการรวมประเทศกันจะเกิดขึ้นในภาวะสงครามแบบเสียเลือดเนื้อหรือผ่านการเจรจาอย่างสงบ สถานการณ์ในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการรวมประเทศผ่านการเจรจา คำถามที่ต้องมานั่งคิดกันต่อไปคือประเทศเกาหลีในรูปแบบใหม่นั้นจะมีการปกครองแบบใด มีใครเป็นผู้นำและจะมีอัตลักษณ์ของสองเกาหลีหลงเหลืออยู่เท่าใดเมื่อทั้งสองประเทศรวมตัวกันสำเร็จ ดังนั้นวิกฤติในคาบสมุทรเกาหลีคงจะมีต่อไป トラบไคที่สหรัฐอเมริกาและเกาหลีเหนือยังไม่ยอมปรับเปลี่ยนท่าทีเพื่อหาทางออกอย่างเป็นรูปธรรม และสหรัฐอเมริกาควรจะยอมเจรจาสนธิสัญญาสันติภาพและสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับเกาหลีเหนืออย่างจริงจังและจริงจังนับจากนี้เป็นต้นไป

บรรณานุกรม

- 'ทรมป์-คิม' เซ็นปรับลดนิวเคลียร์ เจริญราบรื่น!. (13 มิถุนายน 2561). **ไทยรัฐ**. สืบค้น 18 มิถุนายน 2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1306257>
- ธนาพล อธิธินิติภัก. (5 เมษายน 2556). **ปัญหาความขัดแย้งกันในคาบสมุทรเกาหลีระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2561 จาก http://www.kasikornasset.com/TH/MarketUpdate/Pages/Korean_20130409.aspx
- นาที่ประวัติศาสตร์ “คิม จอง อึน” เหยียบแผ่นดินเกาหลีใต้ครั้งแรก! หวังบรรลุข้อตกลงสันติภาพ. (27 เมษายน 2561). **ข่าวสด**. สืบค้น 15 มิถุนายน 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_1014689
- นาที่ประวัติศาสตร์-จับมือข้ามพรมแดน คิม-มุน สร้างสันติภาพยุติสงครามชาติเกาหลี. (28 เมษายน 2561). **ข่าวสด**. สืบค้น 10 มิถุนายน 2561 จาก http://daily.khaosod.co.th/view_news.php?newsid=TUROd01ERXdNekk0TURRMk1RPT0=§ionid=TURNd01RPT0=&day=TWpBeE9DMHdOQzB5T0E9PQ==
- ภราดร นิเทศพัตรพงศ์. (ม.ป.ป.). **วิกฤตการณ์คาบสมุทรเกาหลี**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2561 จาก <https://sites.google.com/site/insidecoldwar/5/2>
- ภาพประวัติศาสตร์ ทรมป์-คิม จอง อึน พบกันครั้งแรก จับมือก่อนเปิดเจรจา. (12 มิถุนายน 2561). **ไทยรัฐ**. สืบค้น 19 มิถุนายน 2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1305439#cxrecss>
- มนัญญา ภูแก้ว. (ม.ป.ป.). **สงครามเกาหลี**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2561 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B5>
- อนาคตของสันติภาพคาบสมุทรเกาหลี. (30 เมษายน 2561). **คมชัดลึก**. สืบค้น 10 มิถุนายน 2561 จาก <http://www.komchadluek.net/news/scoop/323708>